

<https://www.new.academiapublishing.org/journals/ajer/pdf/2022/Oct/Farooq.pdf>

(дата звернення: 23.10.2025).

5. Mialkovska, L., Yanovets, A., Sternichuk, V., Nykoliuk, T., Honchar, K., Khnykina, O. Manipulative Tactics in Modern English-Language Media Discourse: Linguistic, Pragmatic, and Educational Approach / L. Mialkovska, A. Yanovets, V. Sternichuk, T. Nykoliuk, K. Honchar, O. Khnykina // *Conhecimento & Diversidade*. – 2023. – Vol. 15, № 3. – P. 101–114. – Режим доступу: [https://www.researchgate.net/publication/374576104 MANIPULATIVE TACTICS IN MODERN ENGLISH-LANGUAGE MEDIA DISCOURSE LINGUISTIC PRAGMATIC AND EDUCATIONAL APPROACH](https://www.researchgate.net/publication/374576104_MANIPULATIVE_TACTICS_IN_MODERN_ENGLISH-LANGUAGE_MEDIA_DISCOURSE_LINGUISTIC_PRAGMATIC_AND_EDUCATIONAL_APPROACH) (дата звернення: 23.10.2025).

Удодова Вероніка

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Фрумкіна А. Л.

Міжнародний Університет,

ВПЛИВ НЕЙРОМЕРЕЖЕВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЯКІСТЬ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

Сучасний етап розвитку цифрових технологій позначений активним упровадженням нейромережових систем у різні сфери діяльності людини, зокрема й у перекладознавство. Штучний інтелект поступово змінює підходи до процесу перекладу, пропонуючи нові інструменти для оптимізації роботи перекладача. Особливу актуальність ці технології мають у сфері художнього перекладу, де поєднуються точність, естетика й творча інтерпретація тексту. Саме тому дослідження впливу нейромережових технологій на якість художнього перекладу є важливим завданням сучасної лінгвістики.

Дослідження зосереджене на тому, щоб виявити, як саме нейромережеві технології впливають на якість художнього перекладу та яким чином можна досягти гармонійного поєднання людської творчості й машинної точності. Використання штучного інтелекту у перекладі дозволяє значно підвищити

швидкість роботи та забезпечити попередню структурну відповідність між текстами. Однак, навіть найсучасніші системи не завжди здатні адекватно передати культурні алюзії, іронію, художні образи й емоційні відтінки, які становлять основу художнього перекладу.

Нейромережеві системи перекладу базуються на складних алгоритмах машинного навчання, які дають змогу аналізувати контекст і знаходити статистично найбільш імовірні відповідники. Завдяки моделі «Transformer», запровадженій у 2017 році, якість автоматизованого перекладу значно зросла, адже такі системи навчилися враховувати контекст не лише на рівні окремих слів, а й у межах усього речення або навіть тексту. Попри це, процес художнього перекладу вимагає більш глибокого розуміння тексту – не лише змістового, а й емоційно-образного. У цьому аспекті машинний переклад часто демонструє обмеження, оскільки нейромережа не має естетичного відчуття мови та не здатна до інтерпретації, властивій людині.

Однією з головних проблем, що виникають під час машинного перекладу художніх творів, є втрата стилістичних та культурних особливостей. Наприклад, при перекладі метафор чи фразеологізмів нейромережа може обрати буквальний варіант, який позбавляє текст образності. Подібна ситуація спостерігається і в передачі авторського тону – машина здебільшого прагне до нейтральності, уникаючи стилістичних ризиків, характерних для живої мови. Водночас людський перекладач здатен інтуїтивно відчувати ритм і настрій твору, що робить результат перекладу більш виразним і автентичним.

Водночас нейромережеві технології мають очевидні переваги. Вони забезпечують високу швидкість перекладу, допомагають уникнути граматичних помилок, пропонують широкі словникові бази і дають змогу порівнювати різні варіанти перекладу. Використання штучного інтелекту особливо ефективно на початкових етапах роботи, коли потрібно отримати чорновий варіант перекладу. У такому разі перекладач може зосередитися не на механічній передачі змісту, а на творчому вдосконаленні тексту. Таким

чином, симбіоз людини та нейромережевої системи стає новою моделлю перекладацької діяльності, де штучний інтелект виступає інструментом, а не конкурентом.

Дослідження українських учених [1, 2, 3, 4, 5] підтверджують, що перспективи розвитку нейромереж у перекладознавстві тісно пов'язані з удосконаленням контекстного розуміння та емоційної адаптації тексту. Уже сьогодні можна спостерігати тенденцію до створення гібридних систем, де штучний інтелект і перекладач працюють у тісній взаємодії. Це дозволяє зберігати точність і водночас забезпечувати художню виразність тексту.

З огляду на це, варто зазначити, що подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку методик оцінювання якості машинного перекладу саме у сфері художніх текстів. Потрібно враховувати не лише лексико-граматичну правильність, а й здатність системи передавати атмосферу, інтонацію, авторську іронію та культурний підтекст. Одним із перспективних напрямів розвитку є створення спеціалізованих корпусів художніх текстів для навчання нейромереж, які б містили зразки образного мовлення, стилістичних фігур і метафоричних конструкцій. Це дозволить значно підвищити якість автоматизованих перекладів у майбутньому.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що нейромережеві технології мають істотний вплив на сучасне перекладознавство та відкривають нові можливості для оптимізації роботи перекладача. Проте вони не можуть повністю замінити людську творчість, оскільки художній переклад – це не лише передача інформації, а й мистецтво інтерпретації, яке потребує емоційного відчуття мови, індивідуального стилю та культурного досвіду. Найефективнішою моделлю роботи залишається співпраця людини та машини, коли нейромережа забезпечує попередній переклад, а перекладач надає тексту остаточної художньої форми. Такий підхід дозволяє не лише підвищити продуктивність перекладу, а й зберегти його естетичну цінність.

Подальші дослідження у цій сфері мають бути спрямовані на поглиблення розуміння процесів взаємодії між штучним інтелектом і

перекладачем, розробку ефективних методів редагування машинного перекладу та формування етичних стандартів використання нейромереж у творчій діяльності. Переклад майбутнього – це гармонійне поєднання інтелекту людини і потенціалу машини, де обидві сторони працюють на досягнення спільної мети – створення якісного, художньо довершеного тексту, який зберігає дух і красу оригіналу.

Література

1. Бараненко О. М. Роль штучного інтелекту в перекладацькій діяльності *Мовні і концептуальні картини світу*. 2023. №2(74). С. 112–118.
2. Іваненко Т. В. Нейромережеві технології в системі автоматизованого перекладу: сучасний стан та перспективи розвитку *Наукові записки НаУКМА. Філологічні науки*. 2022. Т. 5. С. 56–63.
3. Попович О. В. Нейромережеві технології у сучасному перекладознавстві *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Іноземна філологія*. 2022. №2. С. 45–53.
4. Шевченко Н. І. Використання штучного інтелекту в художньому перекладі: переваги та ризики *Вісник перекладознавства*. 2023. №2. С. 34–41.
5. Яковенко М. С. Можливості та обмеження машинного перекладу художніх текстів у сучасному перекладознавстві *Лінгвістичні студії*. 2023. №47. С. 92–98.

Федоренко Крістіна

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Фрумкіна А. Л.

Міжнародний університет

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ В МОВІ: ЛІНГВІСТИЧНИЙ ПОГЛЯД

У сучасному світі мова розглядається не лише як засіб комунікації, а й як інструмент формування соціальної свідомості. Одним із важливих аспектів цього процесу є гендер – соціокультурна категорія, що відображає уявлення суспільства про ролі, поведінку та статус жінок і чоловіків. У лінгвістиці